

Resume: *Martin Andersen* (1886-1987) violinpædagog, R.; f. 13/3 1886 i Bovense på Østfyn; søn af bødkermester Lars Andersen (død 1954) og hustru Karen Kirstine f. Rasmussen (død 1948); gift (29/12 1925) m. Hansine A., f. 25/7 1896 i Daugstrup, datter af planteskoleejer Knud Damsted (død 1950) og hustru Karen Dorthea f. Rasmussen (død 1906).

Elev af kgl. kammermusikus Peder Møller, Emil Telmanyi og professor V Frait, Prag (i violinspil) og af professor Nicolai Malko (i direktion); har virket som violinpædagog fra 1918; statsprøvet violinpædagog 1940; ansat i Malmø koncerthus' symfoniorkester 1925; studierejse til Leipzig og Dresden 1939, til Østrig 1955; medstifter og leder af Det fynske Musikkonservatorium fra 1929 til 1963; stifter af det fynske kammerorkester 1931 og af Odense bys symfoniorkester, 1945; har givet en lang række koncerter med det fynske kammerorkester i Kbhvn. og provinsen og i radioen; har uropført fl. danske værker.

Det Fynske Musikkonservatorium blev stiftet i 1929 af Martin Andersen (1886-1987) og i 1972 overtaget af staten. Højere uddannelse i musik, både klassisk og rytmisk, forskning samt kunstnerisk og pædagogisk udviklingsvirksomhed udgør hovedaktiviteterne. Førende komponister som Stockhausen, Lutoslawski og Penderecki har virket som gæstedirigenter ved konservatoriet, der som det eneste i landet tilbyder en udøveruddannelse (musikerformer) med særlig formidlig af samtidsmusik. På engelsk: *Carl Nielsen Academy of Music Odense*

Medarbejder ved Leksikon for Opdragere.

Adresse: Villaerne Pax på Søhusvænget 13, og Fidula pr. Søhus.

Martin Andersen blev født 13.marts 1886 i et idyllisk beliggende husmandssted på Aunslev Mark ved Bovense mellem Nyborg og Kerteminde; men den dag var det en snestorms skrigende fanfare. **Martin Andersen** er historien om vogterdrengen, landbrugsmedhjælperen og arbejdsmanden, der blev Det Fynske Musikkonservatoriums stifter og leder i en årrække. Han tog initiativet til Odense Byorkesters oprettelse og gennem sin pædagogiske indsats opsporede

han violintalenter på Fyn. Han lancerede dem i København og berigede dansk musikliv med kunstnere, som i 30-40 år indtog fremtrædende pladser i Det kgl. Kapel, DR SymfoniOrkester, Tivolis Symfoniorkester og flere af landets byorkestre. **Martin Andersen**'s liv var et eventyr, som for den sags skyld godt kunne have været skrevet af hans berømte landsmand af samme efternavn – HC Andersen.

I hans barndom optrådte der ingen gammel kone, som kunne læse i hånden, hvilken fremtid, der ventede ham, men derimod en bedstemor, der gav sit 10-årige barnebarn en trekvart violin til 10 kroner med ordene: "*Med den i hånden og med musikken i hjertet vil du aldrig blive ældre end du selv ønsker*" – han blev 101 år og var frisk i hjernen til det sidste – og den første violin hang over hans seng hele livet, som et godt minde!!

Han tog instrumentet med sig i marken, og fandt i grøftekanten sit første nikkende publikum og, som en slags trøst og opmuntring for et naurtalents selvstudier og famlende forsøg, fik han en læremester i – humlebien! For, som han sagde til sig selv dengang, og fik som valgsprog senere i tilværelsen: **Når den tunge og kluntede bi kan trodse al sund fornuft og med sine spinkle vinger hæve sig til vejrs, hvorfor så ikke den, der har vilje til at slide for sin tro? Troen og viljen kan, som bekendt, flytte bjerge.**

Den klassiske musik og mange menneskers opfattelse af den som et uoverstigeligt bjerg er netop, hvad han har tordnet imod gennem et langt liv. Bjerget er der ikke, hvis man bare prøver at bestige det. Martin Andersen, bien og bjerget indgik allerede dengang en hemmelig alliance.

Dirigentstokken - en pibespids:

Hans far var Lars Andersen, bødkersvend hos Martin Andersen's farfar i Nr. Højrup, mens moderen, Karen Kerstine, var kokkepige på herregården "Kørup" på Nordfyn. Da sønnen var blevet døbt 26.april 1886 i Bovense kirke, fandt hans forældre ud af at de var lykkelige sammen og havde en søn, så kunne de passende også blive gift. De bosatte sig først i Nr. Højrup, men flyttede i 1890 til Odense, hvor Lars Andersen blev bødkersvend på Odense Savmølle og knægten blev to år senere sat i Jernbanegade skole. Hos kapelmester Gade, der ledede musikken ved festerne i Fruens Bøge og Næsbyhoved Skov, fik Martin sammen sønnen Svend Gade (den senere sceneinstruktør på Det kgl. Teater), sin første

musikundervisning. Noderne blev banket fast i hovedet ikke så meget som i fingrene med mesterens pibespids, og lød tonerne helt forkerte, blev begge drengene låst inde i husets "tænkeboks" – pulterkammeret.

I 1898 kom Odense Savmølle i økonomiske vanskeligheder. Lars Andersen blev fyret og rejste med sin familie til Lysemose ved Bovense, hvor han blev gartner på "Lysemosegård". Martin måtte supplere de nu stærkt reducerede indkomster som hyrdedreng ved siden af skolegangen i sommerhalvåret på gården "Baunemose". Stolt var han da han fik sin første løn: en splinterny 10 kroneseddel og en sæk uld.

Da faderen fik et bedre job i Nyborg, flyttede familien med. Martin fik atter en violinlærer, en regimentsmusiker, og da han efter sin konfirmation kom ud at tjene, begyndte han at studere hos en kendt violinistinde, fru Thalbitzer i Kerteminde. I 1907 mente han sig så veludrustet, at han turde give en koncert i Ullerslev forsamlingshus med en militærmusiker fra Nyborg til at akkompagnere sig på et taffelformet klaver lånt hos slagteren i Bovense.

Fra Fakir dans til Händels largo

Byen trak, og Martin Andersen kom i smedelære hos Thomas B. Thrige i Odense, men studerede samtidig hos fru Nanny Raffenberg og komponisten Chr. Danning. En dag blev han inviteret til at spille hos pianistinden fru Rosendahl, og til stede var flere prominente personer, bl.a. fhv. statsminister Madsen Mygdal og komponisten Fini Henriques, som spontant sagde: "*Der er stof i denne mand til en kunstner, når han kommer under kyndige hænder*". Thomas B. Thrige havde da allerede bemærket, at der var noget usædvanligt ved denne smedelærling i virksomheden og fik ham flyttet til kontorerne, så han kunne skåne hænderne.

Martin Andersen der ved siden af sin stilling som kontorist var begyndt at give forskellige koncerter i Odense følte sig som "*Jeppe i Baronens seng*". Han havde ikke tænkt sig muligheden af nogensinde at blive kunstner. Men han kom til København, og fik nogle af de bedste musikere til lærere, bl.a. kgl. Kammermusiker Peder Møller og Emil Telmanyi samt blev undervist af professor V Frait fra Prag, blev assistent i Det kgl. Kapel, og var med i "*Natmandsforeningen*", en kreds af københavnske symfonimusikere, der mødtes en gang om måneden efter kl 24 for at spille kammermusik, og da Malmø skulle have sit første symfoniorkester og udskrev en international konkurrence, meldte

han sig og blev nr. 1 blandt samtlige udlændinge med plads blandt 1.violinerne. Foruden dette virkede han som violinpædagog og havde bl.a. Arne Hjorth Chistensen som elev.

Parallelt med denne stilling overkom han i disse år også musikerlivet i København, koncerter i Sverige og en stilling som kapelmester i svensk musikindustri, hvor den første film han satte musik til var "Quo Vadis" (hvor går du hen?). Debut'en var i øvrigt ret så dramatisk. I filmen forekommer en scene, hvor Jesus viser sig, en anden med en fakir, der danser. På en eller anden måde fik Martin Andersen musikken forbyttet, så fakiren dansede til en largo af Händel. Heldigvis var direktøren, som netop havde indfundet sig i teatret for at overvære sin nye dirigents løsning af den opgave, en forstående mand.

Hvem er der krummer i

Et engagement på den nyåbnede Opera-Cafe på Kgs. Nytorv i København i 1927 betød et farvel til Malmø. Martin Andersen engagerede pianisten Johs. Viggo-Pedersen og cellisten Hakon Thrane til en kammertrio og præsterede i to år det kunststykke at få et restaurationspublikum til at glemme jazz- og underholdningsmusik og lytte til kammer- og solistværker. Omsætningen, der var på ca 800kr daglig, steg i denne periode til ca 4.000kr. Blandt gæsterne var den islandske forfatter Sigurdur Skulason, der i det islandske tidsskrift "Idun" skrev en novelle om Martin Andersen, som han kaldte "*Filarien vid Kongens Nyjatorg*".

Ind imellem fik han også oprettet "*Koncertorkestret af 1930*" for musikforeningen i København og var som medlem af Jacob Gades store orkester i Paladsteatret med til at følge de sidste stumfilm til graven.

Men bag alle disse ydre aktiviteter, som allerede havde gjort Martin Andersen til et kendt musiknavn, var der opstået en tanke, som efterhånden blev en besættelse, der måtte udløses i handling. Beslutningen om at skaffe Fyn sit eget musikkonservatorium.

Det skulle vise sig at være knap så enkelt. Musikhandler Vilh. A. Lang, der i 1929 havde med alle musikarrangementer at gøre i Odense, sagde lige ud, da Martin Andersen luftede planerne om at knytte en kendt musikpædagog i Odense til konservatoriet: "*Gør ikke det, de bliver blot hældt ned ad trapperne igen*".

Komponisten Kai Senstius, som også var blandt emnerne, indvilligede i at være lærer, men kunne ikke dy sig for at bemærke: *"Et konservatorium på Fyn. Hvad tror De de lattermilde fynboer vil sige?"*. For både Kai Senstius, sangerinden Dagny Møller, cellisten Herman Madsen og pianisten Johs. Viggo-Pedersen blev reaktionen på at indtræde i lærerkollegiet dog positivt – med det forbehold, at de ikke blev betragtet som medstiftere! Det var imidlertid kapelmester Ove Peters og borgmester I. Vilhelm Werner

Carl Nielsen der var leder af Det kgl. Danske Musikkonservatorium føjede mundtligt til sin skriftlige anbefaling, da han overrakte Martin Andersen den: *"Jeg ser gerne, at konservatorierne skyder op som paddehatte ude i landet. Nu skal vi så se, hvem der er krummer i, for de må gøre dem klart, at De vil få meget at kæmpe imod"* – og det holdt stik.

Carl Nielsen på podiet karrikatur af PEJ i 1918 og 1923. Privateje

På jagt efter vidunderbørn

I dag, hvor kulturlivet i langt højere grad nyder offentlighedens og de bevilgende myndigheders bevågenhed og støtte, end da Det fynske Musikkonservatorium blev til i 1929, har man svært ved at forestille sig, at dets stifter og leder gennem mere end 30år måtte slide og slæbe med koncerter og undervisning i København, i Århus og i Odense for at holde det ovenvande. Men kendsgerningen var, at han havde intet andet valg til dækning af driftomkostningerne, herunder også en del af selve etableringsudgifterne, og for at støtte konservatoriets økonomi, at lade sit honorar for såvel undervisning som administration stå uafgjort gennem en årrække, og hver sommer spillede han på udvalgte traktørsteder (Skagen, Rødvig m.fl.) og lod honoraret bidrage til konservatoriets økonomi.

Da planen lå klar for oprettelsen af konservatoriet fik den fuld opbakning af **Carl Nielsen**, **Fini Henriques**, **Hakon Børresen**, **Ebbe Hamerik**, overlæge **Emil Hartmann** samt professor og formand for Det kgl. Danske Musikkonservatorium **Anton Svendsen**. Pianisterne **Johs. Viggo-Pedersen** og **Ove Peters**, cellisten **Bernhard Madsen**, komponisten og organisten **Kai Senstius** samt sangerinden **Dagny Møller** foruden Martin som violinist var konservatoriets første lærere. De to sidstnævnte havde været så heldige at skaffe udemærkede centralt beliggende lokaler i den gamle borgmestergård, Albanigade 5 lige ved Kronprinsensgade – nogle dejlige store rum med højt til loftet, dog ikke mange rum, men nok til en begyndelse.

Det fynske Musikkonservatorium i Gl. Borgmestergård, Albanigade 5. Foto ca 1929

Ufatteligt hvorfra han hentede kræfterne til også at grundlægge Det fynske Kammerorkester, som åbnede hovedstadens øjne for det fynske musikliv, at støtte lokale orkestres arbejde i landsdelen, arrangere folkeoplysende musikkurser og koncerter på konservatoriet, at udarbejde planer for Odense Byorkestres start og selv i dens første sæson at være én af de tre dirigenter, at være med til Vestjysk Konservatoriums oprettelse og sidst, men ikke mindst, at kæmpe med næb og klør for sine mange vidunderbørn. Det må være tilstrækkeligt i flæng at nævne navne som koncertmesterne **Leo Hansen** (koncertmester DR) og **Aage Knudsen** (koncertmester), **Flemming Christensen** (koncertmester), **Børge Madsen**, **Gunnar Heinung**, de fire sidste (vgl. Kapelmusici, Det kgl. Kapel), **Gunnar Kjartansson** (assistent, Det kgl. Kapel), **Egon Madsen** (koncertmester, Aalborg Byorkester), **Boris Samsing** (Sjællands Symfoniorkester), **Henry Hansen** (DR Underholdningsorkester og Henry Hansen's Spillemandsdrag), **Aksel Petersen** (DR), **Jens Sørensen** (koncertmester i Sønderjyllands Symfoniorkester), **Arne Møller Sørensen** (Sønderjyllands

Aage Knudsen(violin), Poul Nielsen(cello), Elisabeth "Libbe" Fribo(piano). Foto privat ca 1938

Symfoniorkester), **Per Garnes**(Sønderjyllands Symfoniorkester), **Erik Spillemosen**(Sønderjyllands Symfoniorkester), **Christine Raphael**(Köln Kammerorkester), **Else Jensen**, **Gunnar Pedersen**, **Erik Kirkeby**, **Einar Poulsen**, **Folmer Knudsen**, **Ejvind Bønsdorf**, **Karl Nielsen**, **Hans Erik Lundgren** og **Børge Mortensen**(violinlærer på Det fynskeMusikkonservatorium samt alle ni Odense

Byorkester), **Ilse Krammer**(lektor ved Skaarup seminarium), **Johannes Nielsen**(Australien), **Poul Banke Hansen**(tre år musiklærer i Etiopien),

Johannes Nielsen, Folmer Knudsen, Einar Poulsen. Foto privat ca 1938

Edel Pedersen(hævdede sig smukt ved international elevkonkurrence), **Poul Pedersen** (en sæson i Heidelberg derefter København), **Erik Mygind**(nogle år i symfoniorkestret i Sydafrika), **Hans Henriksen** og **Herman Jørgensen**(militærorkestret i Sønderborg), **Bjarne Korsgaard**(Fyns Kammerensemble) samt **Carl Nielsen** (DR) og **Uffe Godske**(København?), som han skaffede debut'er i København som henholdsvis 16 og 12-årige.

Carl Nielsen, Martin, Gigger. Foto privat ca 1938

Intet under at de københavnske musikanmeldere skrev imponeret når Martin Andersen i disse år præsenterede sine nye fund:—"På Fyn hænger vidunderbørnene på træerne, og skrivemaskinepigerne på sagførerkontorerne spiller Harry Axt på Remington. Cis-mol og fynsk passer sammen". Om det så var Martin Andersen's hund "**Paganini**" lærte han også den at spille på flygel – eller også har dens herres musikglæde simpelt hen været smittende. Det var den eneste af eleverne, hvis lykke han har stået i vejen for ved at nægte den et ellers smigrende tilbud om engagement i et stort cirkus.

Det fynske Kammerorkester: Edel Pedersen(violin), ??, Einar Poulsen(violin), Aage Knudsen(violin), Elisabeth "Libbe" Fribo(pianist), Poul Pedersen(violin), Poul Nielsen(cello), Folmer Knudsen(violin), Johannes Nielsen(viola), Gigger(violin), Carl Nielsen(violin), Martin Andersen. Foto privat ca 1938

Lærerstabten 1938

DET FYNSKE
MUSIKKONSERVATORIUM*Højskole for Musik**Oprettet 1929*

Direktør: MARTIN ANDERSEN

Bestyrelse:

Violinist Martin Andersen, Leder af Afdelingen for
Stryge- og Orkestermusik.
Pianist Johs. Viggo Pedersen, Leder af Klavermusik-
afdelingen.
Organist Valdemar Hansen, Leder af Kirkemusik-
afdelingen.

Konservatoriets Lærere:

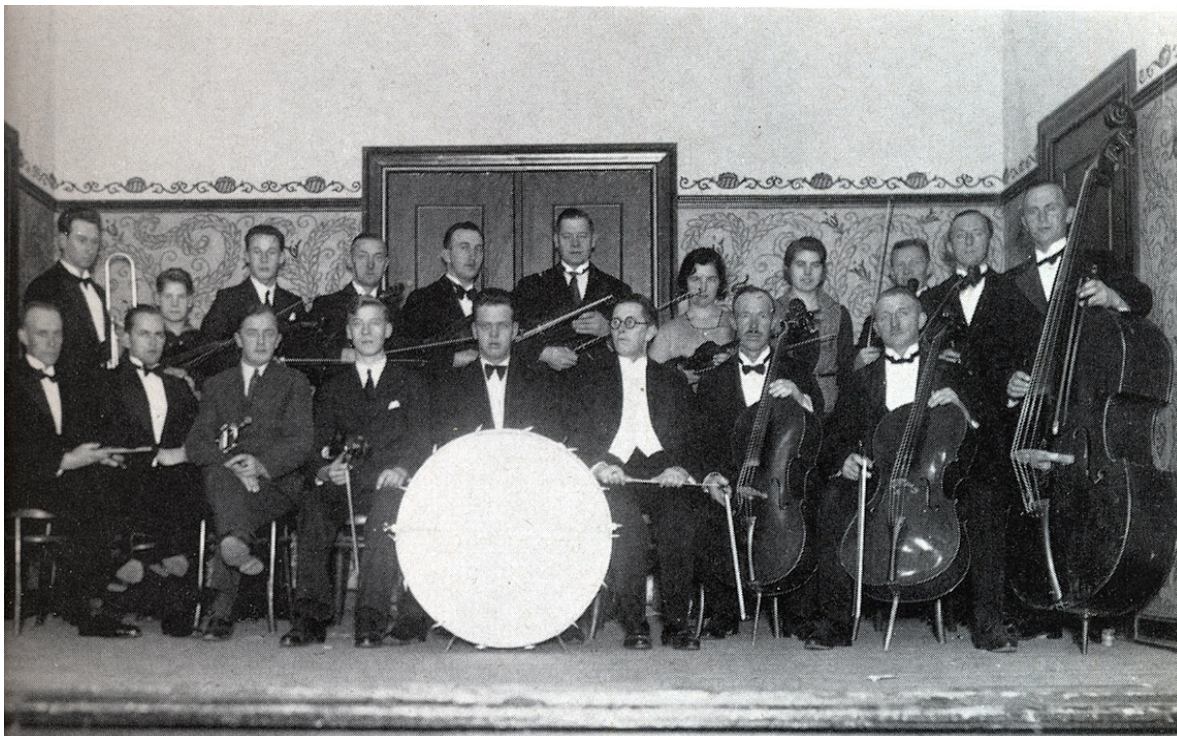
Klaver: Johs. Viggo Pedersen, Fru Amalie Poulsen-
Nielsen, Frøken Elisabeth Hansen.
Orgel: Valdemar Hansen, Ove Poulsen, Johs. Viggo-
Pedersen.
Violin: Martin Andersen, Aage Knudsen, Rasmus
Mortensen.
Viola: Børge Pedersen, Johs. Nielsen.
Violoncello: Lærere fra København.
Kontrabas: Ove Poulsen.
Klarinet, Saxofon: K. Jørgensen.
Fagot: Berl Botschinsky (København).
Fløjte og Obo: Dygtige Lærere fra Odense.
Horn: Jens Pedersen (Garden, København).
Trompet og Basun: Dygtige Lærere fra Odense.
Harpe: H. A. Boye (Statsradiofonien).
Pauke og Slaginstrumenter: Dygtige Lærere fra Odense.
Sang: Frk. Agnete Westergaard.
Korsang: Johs. Viggo Pedersen.
Tysk og Engelsk: Poul Pedersen.
Fransk: Ove Poulsen.
Dirigentklasse og Øvelse i Direktion: Martin Andersen.
Orkesterspil: Martin Andersen.
Teori, Harmonilære, Kontrapunkt, Komposition: Johs.
Viggo Pedersen, Valdemar Hansen, Ove Poulsen.
Kammermusikspil: For Stryge- og Blæseinstrumenter og
for Klaver med Strygeinstrumenter: Martin Andersen.
Metodik: Klaverspil: Johs. Viggo Pedersen.
Metodik: Violinspil: Martin Andersen.
Metodik: Sang: Frk. Agnete Westergaard.
Musikhistorie og Pædagogik: Martin Andersen, Johs.
Viggo Pedersen, Ove Poulsen.

Det fynske Kammerorkester til koncert i Odd Fellow palæet, København. Martin til højre. Foto nov 1934

Otterup Musikforening

I efteråret 1933 dannede musikere på Nordfyn en musikforening. Martin havde haft tæt kontakt med dem siden de i 1919 lavede en sammenslutning med HC Hovendal som formand. Formålet var at få samarbejdet et orkester i lighed med Fynske Musikanter. Når denne opgave kunne løses skyldes det i første række interesse og personlige oftre. Der var to mænd, som særlig gik i spidsen for dannelsen af orkestret, nemlig tømremester Chr. Knudsen også kaldet Chr."tømrer", far til den senere koncertmester og kgl. Kapelmusicus i Det kgl. Kapel Aage Knudsen, og Peter Hansen kaldet i flæng Peter "musik" eller Peter Emmelev, far til den talentfulde violinist Verner Hansen og dygtige pianistinde Elisabeth "Libbe" Fribo, som siden førte orkestret videre. Martin beundrede den alvor og glæde hver eneste musiker gik til opgaven, besluttet på at yde deres bedste.

Otterup Musikforening. Martin Andersen til højre for stortrommen, Peter "musik" Hansen(violin) stående til midtfor, så Chr."tømrer"Knudsen(cello), Thorvald Knudsen(violin)stående ved siden af Martin Knudsen(bas). Yderst til venstre Otto Knudsen(fløjte) og stående nr.2 fra venstre Verner Hansen og nr.3 Aage Knudsen(violin). Stående bag Chr."tømrer" Elisabeth "Libbe" Fribo. Foto 1933

Martin tog med glæde imod Musikforeningens opfordrede til at lede orkestret. Efter en del prøver, gav Otterup Musikforening sin første koncert 8.september 1933. Koncerten blev en stor succes og havde samlet fuldt hus i Otterup Gæstgivergård. Henry Hansen, bror til Leo Hansen, var solist i Max Bruchs violinkoncert og han havde en smuk personlig succes. Pressen anmeldte koncerten meget smukt, og Dansk Musiker Tidende bragte en omtale af orkestret og dets første koncert.

Martin deltog i de ugentlige prøver i Otterup Musikforening og i vinterens løb blev det til tre flere koncerter for fulde huse. Den 30.november 1934 ledede Martin en koncert i Otterup som ikke var helt almindelig, idet der blev opført værker af Fini Henriques, hvor han selv var solist i nogle violinværker, og hvor Martin spillede sammen med ham i et par af hans duetter for to violiner. Koncerten formede sig som en strålende hyldes til Fini Henriques. Salen var fyldt til sidste plads af publikum, som nærmest var vildt begejstret, da fini

Henriques satte sig til flyglet og improviserede over nogle af publikum opgivne numre.

Til kamp mod brugskunst

Utvivlsomt kunne denne mand, hvis skabertrang har fundet udtryk ikke blot i håndfaste resultater, selv kunne have opnået en fornem placering i vort koncertliv som udøvende kunstner. Han valgte, netop som vejen var klar, at bryde af – og i stedet at jævne vejen for andre. At renoncere på de store koncertribuner som solist og søge tilbage til sit startsted: Fyn. Dels for at give dens ungdom de samme muligheder som i København og Århus for at udvikle og dygtiggøre et talent, dels at yde et folkeligt arbejde, som kunne stimulere interessen og forståelsen for den levende musik.

Leo Hansen, Inger Holling, Amalie Poulsen, Agnethe Kyhl, Martin, Henry Hansen og Aage Knudsen, Københavns rådhusplads, Foto ca 1935

Det var ikke ud fra ønsket om at give rollen som blåøjet idealist, men han var indstillet på, at det kunne blive en kamp, der ville koste blod, sved og tårer. Talrige er da også de vanskeligheder, som Martin Andersen med et sikkert instinkt for at skaffe sig problemer på halsen har opsøgt. Det er skæbnens ironi,

at da konservatoriet omsider ad lovgivningens vej økonomisk kom i smult vande, kunstnerisk var det sket for længe siden, så var tiden inde, hvor den, som havde kæmpet for alt dette fandt det mest rigtigt at "gå fra borde".

Det fynske Kammerorkester med DRSymfoniOrkester's koncertmester Otto Fessel spillede solo sammen med Aage Knudsen. Foto april 1938

Man kunne synes, at den gamle stridsmand burde have haft nogle år, hvor han omsider kunne have nydt lidt af alt det, han sloges for i de unge år. Man skal bare ikke være helt sikker på, at Martin Andersen mente det samme. For det første har han rent principielt vænnet sig til ikke nødvendigvis at skulle mene det andre mener, i så fald var hverken konservatoriet, kammerorkestret eller byorkestret blevet til. Endvidere hørte han nok til blandt de mennesker, der, ligesom flaget, "gør sig bedst i modvind".

Martin udenfor konservatoriet. Foto privat ca 1938

Ganske vist har Martin Andersen skabt kulturinstitutioner, men han var selv alt andet end en institution. Dertil var der for meget kunstnernatur i ham. Hans rette element var, i alle årene, musikkens værksted, der hvor argumenterne, improvisationerne og lidenskaberne tog livtag med den tekniske færdighed, indtil den sande og varme glæde belønnede anstrengelserne.

Det fynske Musikkonservatorium i nye lokaler fra 1954, Kronprinsensgade 19. Foto 1954

I virkeligheden har han i det praktiske liv arbejdet med sine projekter på samme måde som med værkerne i koncertsalen – Lad der være underforstået vittighed i hans egne ord om, at konservatoriet skylder ham meget – omkostningerne har været belønningerne.

Siden begyndelsen af 2. Verdenskrig havde tilstrømningen af nye elever været overvældende. Undervisningsåret 1953 begyndte med 109 elever; men kondervatoriet kom nu i vanskeligheder mht undervisningslokaler, idet en ny ejer af bygningen forbød os at undervise i flere af vore lokaler. Det blev nu umuligt at holde koncerter, soiréer, foredrag og lignende arrangementer, så det var nødvendigt at finde nye lokaler. Efter forhandlinger med Odense kommune gav Odense byråd accept om at konservatoriet kunne flytte ind i ejendommen Kronprinsensgade 19, som på daværende tidspunkt ikke var særligt velegnet; men det gav en kontinuitet i undervisningen og efterhånden blev bygningen indrettet så undervisningen kunne genoptages i fuldt omfang, og der kunne fortsættes med soiréer, foredrag etc.

Martin Andersen's *Jubilæum eller fødselsdag* ?? Fra venstre Aage Knudsen, Flemming Christensen, Børge Mortensen, ??, ??, Poul Nielsen, Jarl Hansen, ??, Hustruen Hansine Andersen

Martin Andersen der boede i villaerne "Pax" på Søhusvænge 13 og før den i "Findula" i Søhus, mente at ethvert menneske som student Ravn i "En spurv i tranedans" har fået en ring af feen i skoven, er født med et talent, men at han skal vogte sig vel for ikke at tabe den. Ringen i hans eget liv beskrev han med 570 maskinskrevne sider, som fortalte om hans bevægede livshistorie og mødet med mange og særprægede kunstnere. Et tidsbillede af et halvt århundredes musikliv i Danmark. Senere skrev han en bog om den fynske hjemmemusik 150 år tilbage i tiden.

På væggen i villaen "Pax" hang der en række billeder han selv havde malet – hvor han så end fik tiden til at gøre dette!? "Musik og farver – er der nogen forbindelse" blev han spurgt: "Den unge musiker må have form og stilsans, hvis han vil hævde sig selvstændigt, det er her man ser, om en musiker er kunstner eller ikke" – sagde den gamle violinist og tilføjede: "Musikken er som naturen. Den har mange farver!"

100 år – og stadig med violinbuen på strengene

Martin Andersen (98år) holder tale for Chr. "tømrer" Knudsen (95år) til højre og Peder "musik" Hansen (97år) til venstre. Schaldemoses selskabslokaler, Kvindevadet, Otterup . Foto privat 1984

Violintonerne strømmede fra Martin Andersen lige til det sidste under obligatoriske daglige skalaøvelser med højt hævet overarm og sidelæns fingerstilling, som den russiske Leo Auer havde lært fra sig. Tillige spillede han på et ædelt Guadagnini-Cremona instrument som på hans 100års dag i 1986 var 200.000-300.000kr værd. Denne violin havde fulgt den fynske tonemester siden 1927, da han købte den på afbetaling. Selv på sine helt gamle dage havde han elever hvor hans yndlingselev var "Tinse", en tysk violinvirtuos Christine Raphael.

Referencer:

1. Andersen M: Mit liv i musikken. Skandinavisk Bogforlag A/S. (1970). S.1-187.
2. Eriksen P: Violinen- humlebien og bjerget i grøftekanten. Artikel i Morgenposten (1969)12.januar.
3. Jordan Claus: 100 år – og stadig med violinbuen på strengene. Jyllands Posten.(1986).
4. Det fynske Musikkonservatorium. Årsberetning 1938

5. Det fynske Musikkonservatorium. Årsberetning 1939